

En **sosialliberal** integreringspolitikk

venstre

INNHold:

Et liberalt utgangspunkt	3
Venstres politikk	4
Norsk- og samfunnsopplæring for flere	5
Større fleksibilitet i norsk- og samfunnsundervisningen.....	5
Introduksjonskurs for familiegjenforente.....	5
Eksamen ved avsluttet kurs.....	5
Bonus til de som lærer seg norsk raskt	5
Entreprenørordninger og hospiteringsordning for innvandrere	5
Økt støtte til frivillige organisasjoner som jobber med integrering	6
Mer ressurser til skoler med mange minoritetsspråklige	6
Staten skal gå foran for å hindre diskriminering	7
Målrettede tiltak for å håndheve lovforbud mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap	7
Vedlegg	10

Et liberalt utgangspunkt

Venstres baserer sin integreringspolitikk på liberale prinsipper om at alle mennesker har frihet og ansvar.

Utfordringen

Norge er et flerkulturelt samfunn og mange innvandrere er i dag godt integrert. Venstre mener det er viktig å fokusere på at de aller fleste innvandrere er lovlige mennesker som ønsker å jobbe og å bli integrert i det norske samfunnet. Uten innvandrernes innsats og deltagelse hadde Norge vært et fattigere samfunn, både materielt og kulturelt.

Det er imidlertid ikke tvil om at vi også har en rekke utfordringer. Enkelte innvandrergrepper står i dag mer eller mindre utenfor samfunnet. Dette åpner for nye sosiale underklasser, fattigdom og økt kriminalitet. I dag er innvandrere overrepresentert blant arbeidsløse og blant kriminelle. Innvandrere er også overrepresentert blant svake elever. Dette ser vi i Venstre på som et varsku om at vi trenger en bedre integreringspolitikk.

Integrering er et toveis ansvar

Venstre vil understreke at integrering forutsetter at det stilles krav til både nordmenn og innvandrere. Nordmenn må åpne seg mer for innvandrere, men innvandrere må selv ta ansvar for å integreres i samfunnet.

Venstre mener det er viktig med en bevisst holdning til hvordan det offentlige fungerer i møtet med innvandrere. I dag føler mange at de møter en byråkratisk papirmølle og en klientifisering når de kommer til Norge. Noen kan oppfatte trygde- og sosialsystemet som sjenerøst, og som demotiverende for prinsippet om egen forsørgelse. De blir alt fra starten av hengende i støtteavhengighet og utenforskap. Mange har heller ikke fått opplæring i hvordan velferdsstaten Norge fungerer. Da er det vanskelig å se hensikten med velferdsordningene og vite hvorfor systemet er som det er. I slike situasjoner kan det lett vokse fram en holdning om at «i Norge vokser det penger på trær». Forestillingen om innvandrere som lever på sosialstøtte, er dessuten en grobunn for fremmedfiendtlighet. Venstre mener et viktig tiltak for å unngå stønadsavhengigheten er å forkorte behandlingstiden for asyl og andre tillatelser og at vi alt fra starten av stiller krav til de som kommer til Norge og er tydelig på hva som forventes av dem.

Venstre mener at vi ikke bare kan satse på gode offentlige tilbud til flyktninger. Integreringspolitikken må i mye større grad basere seg på privat initiativ og frivillighet som når flere innvandrergrepper.

VENSTRES POLITIKK:

1. Norsk- og samfunnsopplæring for flere

Det må være klart fra første dag at de som ønsker å bosette seg i Norge må gjøre sitt beste for å lære seg norsk og sette seg inn i hvordan det norske samfunnet fungerer. Norsk- og samfunnsopplæring bør utvides til også å omfatte asylsøkere i mottak og flyktninger som kom før introduksjonskurset ble innført.

2. Større fleksibilitet i undervisningen

Det viktigste er at innvandrere lærer seg norsk, ikke hvordan. Reglene må forenkles og gjøres mindre byråkratisk. Det bør være opp til læreren og den enkelte elev å finne ut hva behovet er og at dette dekkes. Norskopplæring må kunne gis umiddelbart etter at oppholdstillatelse er innvilget. Da er motivasjonen for å lære størst.

3. Introduksjonskurs for familiegjennforente

Dette vil være en styrking av kvinners mulighet til å bli inkludert i samfunnet, siden det er flest kvinner som kommer til Norge på familiegjennforening.

4. Eksamen ved avsluttet kurs

Vi vil tydeliggjøre pliktelementet i introduksjonsordningen ved å kreve bestått eksamen som hovedregel for norsk statsborgerskap.

5. Bonus til de som lærer seg norsk raskt

Deltakere på introduksjonskurset som består eksamen på normert tid bør få utbetalt en bonus.

6. Entreprenørordninger og jobbhospitering for innvandrere

Mange innvandrere ønsker å starte egen bedrift. Det skal vi stimulere, blant annet ved å ta entreprenørskap inn som en del av introduksjonsordningen og tilby mikrokredittordninger. Vi vil innføre en seks måneders hospiteringsordning for de som er ferdig med introduksjonskurset og som står uten jobb eller utdanningstilbud.

7. Økt støtte til frivillige organisasjoner som jobber med integrering

Få behersker norsk etter bare å ha fullført norskkurs. Derfor er det viktig med uformell språktrening. Svært mange får jobb gjennom uformelle nettverk. Vi vil styrke de frivillige organisasjonene som skaper slike nettverk ved å gi de økte bevilgninger og mindre byråkratiske krav.

8. Mer ressurser til skoler med mange minoritetsspråklige

Venstre vil ha språktrening og gratis kjernetid i barnehager, kompetanseheving for lærere som jobber med minoritetsspråklige og obligatorisk 2. fremmedspråk. Vi vil satse på Oslo-modellen der det tilføres ekstra ressurser til skoler med et høyt antall minoritetsspråklige elever.

9. Staten skal gå foran for å hindre diskriminering

Offentlig sektor har et særlig ansvar for at det ikke skjer diskriminering. Vi vil derfor innføre anonyme søknader i offentlig sektor. Ved å anonymisere søknaden før den som skal ansette ser den, vil kun kvalifikasjonene komme fram av søknaden.

Videre mener vi staten og kommunene bør pålegge seg selv mål for å øke andelen av innvandrere ved ansettelser.

10. Målttede tiltak for å håndheve lovforbud mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap

For å bekjempe tvangsekteskap vil vi innføre viljeserklæring, anonymt vitneprov, skaffe flere beredskapshjem og skjerpe lovverket. Det må gis klare instruksjoner til norske utenriksstasjoner om å være restriktive med å innvilge oppholdstillatelse dersom det er tvil om at ekteskapet inngås frivillig og vi ønsker at Riksadvokaten instruerer politiet om å prioritere anmeldelser av tvangsekteskap.

For å bekjempe kjønnslemlestelse vil vi innføre en meldeplikt for de samme yrkesgruppene som i dag har en plikt til å avverge kjønnslemlestelse. Vi ønsker at alle som kommer til Norge fra land der kjønnslemlestelse praktiseres, må skrive under på at de er kjent med at kjønnslemlestelse er straffbart i Norge og at vi har en straffesanksjonert avvergelsesplikt.

Norsk- og samfunnsopplæring for flere

Det må være klart fra første dag at samfunnet stiller krav om at de som ønsker å bosette seg i Norge gjør sitt beste for å lære seg norsk språk og kunnskaper om det norske samfunnet. Samtidig må undervisningstilbudet være av så god kvalitet og så omfattende at dette kan bli reelt. De som kommer til Norge må få opplæring og orientering om norske samfunnsforhold som setter dem i stand til å delta.

Venstre vil at alle asylsøkere i mottak skal få tilbud norsk- og samfunnsopplæring. Analfabeter må få et eget opplegg for sin opplæring. Det samme må innvandrere som kom før introduksjonskurset ble innført. Det er i dag alt for mange innvandrere som ikke kjenner til det norske samfunnet og som snakker for dårlig norsk. Dette hemmer integreringen.

Større fleksibilitet i norsk- og samfunnsundervisningen

Krav til norsk for å få arbeid sammen med lang ventetid på å få tilbud, passiviserer mange nyankomne innvandrere. Derfor trengs det større fleksibilitet i norskundervisningen.

I dag har de fleste innvandrere både rett og plikt til norskundervisning og samfunnsopplæring. Men reglene er for stivbente og kommunene tilbyr sjelden mer enn de 300 timene de må tilby av undervisning. Venstre mener derfor at reglene for norskundervisning må forenkles og gjøres mindre byråkratisk. Det bør være opp til læreren og den enkelte innvandrere å finne ut hva behovet er og at dette dekkes. Det må være mulig å få norskopplæring umiddelbart etter at oppholdstillatelse er innvilget. Da er motivasjonen for å lære størst.

Venstre vil også innføre mer fornuftige finansieringsordninger av norskopplæringen. I dag får mange kommuner «pr capita-tilskudd» knyttet til norskopplæring for voksne innvandrere. Fra 2010 skal alle deltakere bli omfattet av denne ordningen. Et tilskudd pr hode favoriserer kommuner og voksenopplæringssentre som kan samle mange elever og dermed lage relativt store grupper. For å sikre et pedagogisk forsvarlig tilbud som ivaretar både læringsbakgrunn, lærefart og nivå, må det i mindre kommuner kompenseres for smådriftsulempe ved at finansieringsordningen inneholder et grunntilskudd. Det kan settes som vilkår for tilskuddet at flere kommuner nære hverandre samarbeider.

Introduksjonskurs for familiegjennforente

Norge har et godt tilbud til nyankomne flyktninger gjennom introduksjonskurset. Men flyktninger utgjør en liten prosent av de innvandrerne som lever i Norge. Mens det i 2006 ble gitt opphold til 2200 etter søknad om asyl, fikk ca. 14000 opphold på grunn av familiegjennforening. Venstre vil gi tilbud om introduksjonskurs til familiegjennforente. Dette vil være en styrking av kvinners mulighet til å bli inkludert i samfunnet, siden det er flest kvinner som kommer hit på familiegjennforening. I perioden 1990 til 2005 var 65 prosent av alle som kom som familieinnvandrere med ikke-nordisk landbakgrunn, kvinner.

Eksamen ved avsluttet kurs

Venstre ønsker strengere sanksjoner for ulegitimert fravær fra introduksjonskurset. Virkningen av slikt fravær er i dag trekk i stønaden time for time, eventuelt dag for dag. Venstre ønsker å innføre en eksamen ved avsluttet kurs. Bestått eksamen skal som hovedregel være nødvendig for norsk statsborgerskap.

Bonus til de som lærer seg norsk raskt

For å tydeliggjøre viktigheten av å lære seg norsk raskt ønsker Venstre å innføre en prestasjonsbonus. Deltakere på introduksjonskurset som består eksamen på normert tid bør derfor få utbetalt en bonus.

VENSTRE VIL:

- gi norsk- og samfunnsopplæring til asylsøkere i mottak, analfabeter og flyktninger som kom før introduksjonskurset ble innført
- ha enklere og mindre byråkratiske regler for norsk- og samfunnsundervisningen.
- tilby introduksjonskurs til familiegjennforente
- innføre en eksamen ved introduksjonskursets slutt
- gi bonus til de som består eksamen etter introduksjonskurset på normert tid

Entreprenørordninger og hospiteringsordning for innvandrere

Den som er voksen og frisk har ansvar for å forsørge seg selv og sin familie. Det gjelder både nordmenn og innvandrere. Arbeid er nøkkelen til å kunne ta makten over eget liv, og opparbeide rettigheter i velferdssamfunnet. Venstre mener vi i for liten grad har hatt tillitt til at innvandrere kan klare seg selv. Respekt for mennesker innebærer også at en stiller krav.

Den generelle politikken for å skape nye arbeidsplasser er viktig for at nye nordmenn skal komme inn på arbeidsmarkedet. Gjennom en bedre politikk for gründere og selvstendig næringsdrivende, kan mange nye arbeidsplasser oppstå. Regelverket og administrasjonen rundt bedrifter er i dag for vanskelige og dårlig tilpasset små virksomheters virkelighet. Det er et hinder for alle bedrifter, men kanskje særlig for de som ikke har norsk som morsmål. Venstre mener det er viktig å satse på entreprenørordninger for innvandrere. Dette kan for eksempel tas inn i introduksjonsprogrammet og kombineres med mikrokredittordninger, dvs. små lån til mennesker som ikke blir regnet som kredittverdige av vanlige banker.

Videre må arbeidsretten reformeres slik at fleksibilitet og mottakelighet oppmuntres. Det norske arbeidsmarkedet er i dag i for stor grad bygd for «innvidere». Prøvetiden bør derfor utvides fra seks til tolv måneder. Da øker sannsynligheten for at bedriften våger å ansette folk som ikke tidligere har vært etablert på arbeidsmarkedet.

Dagens arbeidsmarkedstiltak er alt for lite effektive når det gjelder å få innvandrere i jobb. Når vi vet hvor viktig erfaring er for å komme seg inn i jobbmarkedet, er det først og fremst erfaring vi må sørge for at innvandrere får. Venstre mener det er et godt tiltak å finansiere en seks måneders hospiteringsordning for de som er ferdig med introduksjonskurset og som står uten jobb eller utdanningstilbud, og Venstre vil ta initiativ til slike forsøksordninger. Tanken er at en slik ordning sikrer innvandrere jobb, samtidig som det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å betale en lav lønn i seks måneder enn at de blir stående utenfor arbeidsmarkedet i lengre tid.

VENSTRE VIL:

- at entreprenørskap skal inn som en del av introduksjonsordningen
- tilby mikrokredittordninger til innvandrere som vil starte egen bedrift
- utvide prøvetiden fra seks til tolv måneder
- innføre en seks måneders hospiteringsordning for de som er ferdig med introduksjonskurset og som står uten jobb eller utdanningstilbud

Økt støtte til frivillige organisasjoner som jobber med integrering

Frivillig sektor har stor samfunnsmessig betydning i Norge. Venstre mener det må gjøres mer lokalt for å legge til rette for aktiviteter som samler alle grupper. De frivillige organisasjonene representerer et nettverk av sosiale aktiviteter i lokalmiljøet som er gode integreringsarenaer.

Venstre vil frigjøre de frivillige organisasjonene fra statlig overstyring og bygge opp under organisasjonenes frihet og uavhengighet, slik at de kan vokse og bidra i enda større grad enn de gjør i dag i integreringsarbeidet. I dag hindrer dokumentasjons- og rapporteringsplikt mange frivillige å gjøre det arbeidet de ønsker.

Uformelle snakkegrupper

Venstre legger vekt på at norsk ofte læres godt i uformelle snakkegrupper. Venstre vil derfor at det skal gi økt prosjektstøtte gjennom Integrerings- og mangfoldsdirektoratet til frivillige organisasjoner som organiserer samtalegrupper. Samtalegruppene bør fortrinnsvis ledes av nordmenn, eventuelt innvandrere som snakker godt norsk.

Mammagrupper

En annen metode som har vist gode resultater er å kombinere barnegrupper med mammagrupper i norskundervisningen. Venstre mener også at det på dette området må satses mer på det frivillige

organisasjonsliv. Det frivillige Norge bidrar med uegennyttig innsats i samfunnet uten å være styrt av offentlige eller kommersielle interesser. Et eksempel er uformelle kvinnegrupper hvor kvinner kan få snakke fritt om temaer som angår dem selv. Venstre vil gi økte offentlige støtteordninger til organisasjoner som gjør enn innsats i arbeid med kvinner og integrering.

Mentorer for innvandrerungdom

Venstre mener det bør innføres en mentorordning for unge innvandrere, for eksempel for de mellom 15-18 år. Norske mentorer kan være positive rollemodeller og bidra til at innvandrere får mer kontakt med nordmenn. En mentorordning kan dessuten bidra til at unge innvandrere får et større nettverk som kan være nyttige ved studier og jobbsøking. Norges Røde Kors har i dag en ordning med flyktningguider. Flyktningguidene fungerer som en sosial støttefunksjon for nyankomne flyktninger etter at de er bosatt i kommunene, og de skal bidra til at flyktningen får tilknytning og nettverk i lokalsamfunnet. Dette er et prisverdig tiltak, og Venstre mener vi må starte en lignende ordning som omfatter alle unge nyankomne innvandrere. Mentorens oppgave er å være en god samtalepartner og en veileder inn i det norske samfunnet. En koordinator bør følge opp mentorforholdet underveis.

VENSTRE VIL:

- gi økte offentlige støtteordninger til organisasjoner som gjør enn innsats i arbeid med kvinner og integrering
- innføre en mentorordning for unge innvandrere

Mer ressurser til skoler med mange minoritetsspråklige

Skolen er det stedet det må gjøres mest for å sikre at unge innvandrere får en best mulig basis for kontakt med det norske samfunnet. Men skolen må utvikle seg i takt med samfunnet og må i større grad enn i dag reflektere at det er mer og mer normalt at elevene må forholde seg til flere språk. Norskopplæringstilbudet må gi kvalifikasjoner som kan få flere med innvandrerbakgrunn til å ta høyere utdanning. Elever som har innvandrerbakgrunn har ofte ikke den samme språkfølelsen som norske barn hjemmefra. For å bli jevn gode må skolen kompensere for dette.

Lese- og skriveutviklingsprogram

Det eksisterer enkelte steder lese- og skriveutviklingsprogram for å følge barn de første årene på skolen og for å sørge for at barn med innvandrerbakgrunn lærer seg like godt norsk som etniske nordmenn. På den måten kan man oppdage problemene tidlig og sette inn tiltak. Det er viktig med bred erfaringsutveksling om bruken av slike program i forhold til språklige minoriteter.

Kompetanseheving for lærere som jobber med minoritetsspråklige Venstre mener at lærere som arbeider med dette må få økt kompetanse og vil satse mer på kompetanseheving på dette området.

Språktrening og barnehage

Alle barn må sikres tilfredsstillende opplæring i norsk språk, uansett etnisk bakgrunn. Barn som ikke kan kommunisere på norsk ved fire års alder må få obligatorisk språkopplæring for å sikre en skolestart med like muligheter. Venstre mener også at barnehagepolitikk er viktig for at barn med innvandrerbakgrunn lærer seg norsk. En barnehage er den beste rammen for minoritetsbarns språkutvikling. Og mange minoritetsforeldre ønsker at barna skal gå i barnehage, i alle fall 4- og 5-åringene. Full barnehagedekning er derfor et absolutt krav. Barn som ikke har tilfredsstillende språkferdigheter må i tillegg gis et frivillig tilbud om gratis kjernetid i barnehage.

Mer til de skolene som trenger det mest

En god skole som er tilpasset den enkelte elevs forutsetninger, er den beste veien til et mer likestilt samfunn. Den som får med seg en god utdanning, har alle muligheter til å klare seg på arbeidsmarkedet. Den som derimot ikke får det, har et handikap i et arbeidsliv som stiller økende krav til ferdigheter og kunnskap. En god skole er derfor det mest effektive virkemiddelet i arbeidet mot segregering. Venstre vil satse på Oslo-modellen der det tilføres ekstra ressurser til skoler med et høyt antall minoritetsspråklige elever. Venstre vil derfor at det skal vurderes tiltak som i handlingsprogrammet for Oslo indre øst der det er utfordringer med integrering, for eksempel i bydelen Søndre Nordstrand i Oslo. Bydel Søndre Nordstrand er den bydelen som har den høyeste andel minoritetsspråklige - over 40% - i Oslo, der hovedvekten kommer fra ikke-vestlige land. Hensikten med en tiltakspakke som i indre Oslo øst er at bydelsutvalget og lokale organisasjoner aktivt er med på å fremme og iverksette praktiske tiltak for å fremme byutvikling, styrke nærmiljøet og god integrering.

Samarbeid mellom hjem og skole

Venstre mener et styrket samarbeid mellom hjem og skole er viktig i integreringsarbeidet. Vi vet at foreldres, og særlig mødrenes utdannelse, har mye å si for barns læring. Venstre vil derfor trekke innvanderforeldre mer inn i leseopplæringen. Foreldre bør tilbys lese- og skriveundervisning sammen med barnet når barn med innvandrerbakgrunn har lese- og skrivevansker ved utgangen av 3. klasse. Videre mener Venstre at vi bør bygge videre på - og utvide - den eksisterende leksehjelpordningen.

Obligatorisk 2. fremmedspråk

Venstre mener at et obligatorisk 2. fremmedspråk (et fremmedspråk i tillegg til engelsk) på ungdomstrinnet, som for eksempel kunne ha vært urdu, eller vietnamesisk, vil være et godt integreringstiltak. Et annet fremmedspråk enn engelsk vil kunne gi en anerkjennelse og legitimitet for de som vokser opp i flerspråklige hjem.

Venstre mener vi i dag vet for lite om morsmålsundervisning er den mest hensiktsmessige måten å integrere og lære innvandrerbarn norsk. Venstre mener vi bør evaluere ordningen med morsmålsundervisning og kanskje legge opp faget pedagogisk på linje med andre fremmedspråk, som for eksempel spansk, tysk og fransk. Det er viktig at skolen signaliserer at flerspråklighet ikke er et hinder, men faktisk en stor ressurs i samfunnet i dag.

Rådgivningstjenesten

Rådgivere må få større kompetanse når det gjelder elever med minoritetsbakgrunn. Det er viktig at rådgivere i skolen er bevisste sin rolle for å bidra til at barn og unge med minoritetsbakgrunn velger videregående skole og høyere utdanning.

Språkopplæring for voksne

Alle borgere som trenger språkopplæring for å kunne fungere i det norske samfunnet må gis gratis opplæring i norsk. Dette må legges opp etter individuell tilpassning.

En skole som ikke diskriminerer religioner

Å gi en utdanning i alle verdensreligioner og livssyns innhold, som ikke er farget av konfesjonelle forbehold, er svært viktig. Det er også viktig at holdningsdannelsen i skolen er forankret i grunnleggende verdier som individets ukrenkelighet, nestekjærlighet, likeverd, toleranse og respekt for loven. Den offentlige skolen er et samlingssted for alle elever uavhengig av tro, livssyn og kulturell bakgrunn. Undervisningen skal fremme de universelle menneskerettighetene. Venstre vil endre grunnskolen formålsparagraf i tråd med disse forutsetningene, og på bakgrunn av målsetningen om et

skille mellom kirke og stat. Religiøse friskoler må følge norsk lov og fremme integrering gjennom læreplanene og fratas støtte dersom de bryter med loven og i stedet fremmer segregering og fremmedfrykt.

VENSTRE VIL:

- satse på en god skole fordi det er det mest effektive virkemiddelet i arbeidet mot segregering
- satse på tiltakspakker i områder der man har utfordringer med integreringen. Venstre ønsker at kommunen og lokale organisasjoner aktivt er med på å fremme og iverksette praktiske tiltak for å fremme styrke nærmiljøet og god integrering.
- videreutvikle et lese- og skriveutviklingsprogram for å følge barn de første årene på skolen og for å sørge for at barn med innvandrerbakgrunn lærer seg like godt norsk som etniske nordmenn
- sørge for språktrening for 4- og 5-åringer med minoritetsbakgrunn for å sikre en skolestart med like muligheter
- tilby foreldre lese- og skriveundervisning sammen med barnet når barn med innvandrerbakgrunn har lese- og skrivevansker ved utgangen av 3. klasse.
- innføre obligatorisk 2. fremmedspråk på ungdomstrinnet
- skille kirke og stat slik at ulike tros- og livssyn ikke diskrimineres i Grunnloven og i lovverket

Staten skal gå foran for å hindre diskriminering

Venstre vil bekjempe alle former for rasisme og diskriminering på bakgrunn av hudfarge, religion, seksuell legning eller etnisk opprinnelse. Alle har vi et ansvar for å bekjempe rasisme. Rasistiske holdninger og ytringer må møtes og bekjempes gjennom aktiv deltakelse og debatt.

Dessverre vet vi at alt for mange diskrimineres, stikk i strid med liberale verdier om menneskeverd. Vi hører om at godt kvalifiserte mennesker som bor i Norge har søkt på mer enn hundre jobber – uten å bli innkalt til et eneste intervju. Dørvakter «oppdager» plutselig at det er fullt i lokalet i samme øyeblikk som en farget person vil inn. Venstre mener utesteder som diskriminerer utlendinger og folk med annen hudfarge må kunne miste skjenkebevillingen.

Det offentlige har et særlig ansvar for at det ikke skjer diskriminering i offentlig regi. Dette må gjelde både i ansettelsessaker og i inngåelse av kontrakter med underleverandører som f.eks. byggeselskap. Det må også bli lettere å få godkjent utenlandske kvalifikasjoner og utdanning. Samfunnet må effektivt følge opp straffebestemmelsene i arbeidsmiljøloven som forbyr diskriminering ved ansettelser.

Det offentlige har også et ansvar for at offentlige tjenstepersoner ikke diskriminerer. Venstre mener det må gjøres mer for å bekjempe rasistiske holdninger og atferd blant disse.

Aktiv rekruttering, ikke kvotering

Venstre vil arbeide for at det blir et mål å rekruttere til stat og kommune det samme antall arbeidstagere fra minoritetene som deres andel i befolkningen. Venstre er imot å kvotere inn innvandrere, men mener staten og kommunene bør pålegge seg selv mål for å øke andelen av innvandrere ved ansettelser. Venstre mener for eksempel at kompetente søkere med minoritetsbakgrunn skal innkalles til jobbintervju i offentlig sektor. Vi mener også at det bør innføres anonymiserte søknader, først som et prøveprosjekt i offentlig sektor. Ved å anonymisere søknaden før den skal ansette ser den, vil kun kvalifikasjonene komme fram av søknaden. Dette vil være et godt tiltak for å begrense diskriminering.

VENSTRE VIL:

- innføre anonymiserte søknader i offentlig sektor
- at staten og kommunene må pålegge seg selv konkrete mål for å øke andelen av innvandrere ved ansettelser
- at kompetente søkere med minoritetsbakgrunn skal innkalles til intervju i offentlig sektor

Målrettede tiltak for å håndheve lovforbud mot kjønnslemlestelse og tvangsekteskap

Norge skal være et flerkulturelt liberalt samfunn. Men vi skal ikke tolerere intoleranse, kvinneundertrykking og manglende respekt for Norges lover. Den som vil bruke Norge som base for organisert kriminalitet og terror skal ikke møtes med toleranse!

Mennesker skal møtes med respekt for sin egenart, ikke mistro og fiendtlighet. Sikker kan kjøre buss like bra med turban som med uniformslue. Dersom det oppstår konflikt mellom demokratisk etablerte lover og kulturelle, religiøse eller tradisjonelle sedvaner, må loven respekteres av alle. Kultur eller religion må aldri tillates som grunn til undertrykkelse og berøvelse av grunnleggende rettigheter. Vi skal ikke tolerere holdninger, foreteelser og bevegelser som er intolerante. Alt for ofte har vi i Norge, av redsel for å framstå som intolerante, valgt å ikke ta tak i problemer.

Kvinner rettigheter gjelder også innvandrerkvinner

Kvinner like rett til å styre over sitt eget liv og velge livsvei er en grunnleggende rettighet. Den som opprettholder kvinneundertrykkelse i familien eller slekten, må rettsforfølges i tråd med norsk lov. Samfunnet må beskytte og støtte dem som utsettes for frihetsberøvelse og overgrep.

På samme tid må samfunnet ha tillit til at kvinner er i stand til å foreta egne valg. Kulturelt betingede valg er ikke synonymt med undertrykkelse selv om de i ytre uttrykk som klesdrakt eller livsstil kan virke fremmede for majoritetskulturen. Det er viktig med gjensidig toleranse for at individer skal få gjøre sine valg og bli respektert for det.

Kvinner som har innvandret til Norge fra kulturer der deres frihet er kraftig innskrenket, lever ofte isolert og avskåret fra det norske samfunnet. For å gi disse kvinnene mulighet til bredere kontakt, er det viktig at de lærer norsk. Venstre vil utvide introduksjonskurset til også å omfatte familieggjenforening. Dette vil være en styrking av kvinners mulighet til å bli inkludert i samfunnet, siden det er flest kvinner som kommer hit på familieggjenforening.

Norske kvinner som er utsatt for trusler og forfølgelse av sine nærmeste har uttrykt lav tillit til politiet. Vi kan bare tenke oss hvordan situasjonen på dette området er blant innvandrerkvinner, som er mange ganger så usikre på sine rettigheter. For å kunne informere om deres rettigheter, kunne ta mot anmeldelser, og etterforske forbrytelser, må politiet utvide sin kulturelle kompetanse, spesielt i områder med mange innvandrere.

Barns rettigheter gjelder også innvandrerbarn

Barns oppvekstvilkår må stå sentralt i integreringspolitikken. I et segregert samfunn blir barn og unge lett skadelidende i krysspresset mellom tradisjon og familie og det liberale samfunnets verdier.

Vi kan ikke tolerere at barn blir tatt ut av norsk skole, at de kjønnslemlestes eller tvangsgiftet. Mange unge jenter med innvandrerbakgrunn tvinges til å leve et dobbeltliv i skrekk for at familien skal avsløre dem i å ikke følge de tradisjonelle verdiene når de er på skolen eller ute på fritiden.

Tiltak mot tvangsekteskap

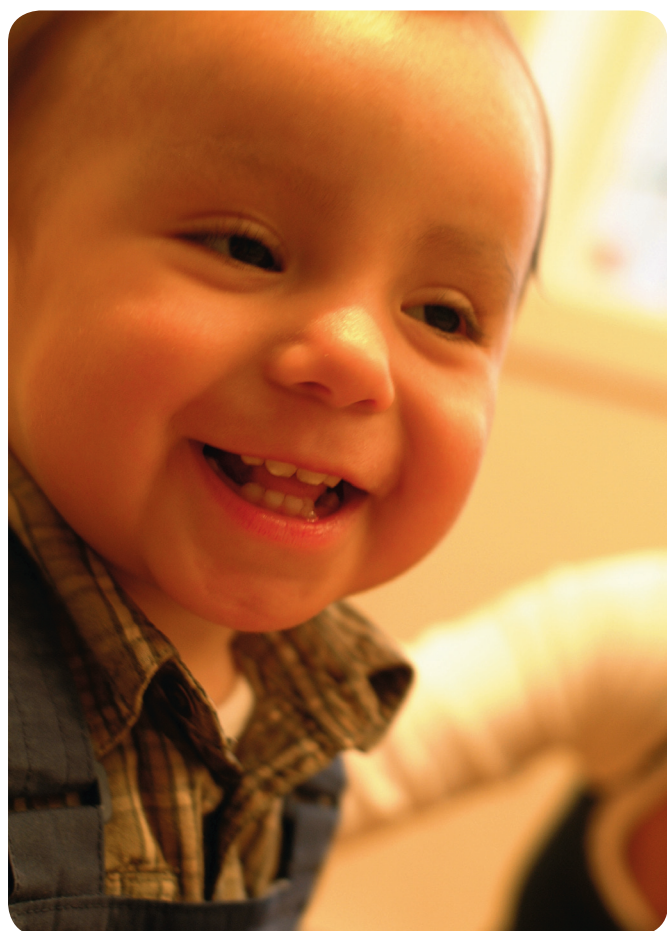
Ingen skal fratas sin frihet og giftes bort mot sin egen vilje. Venstre vil ikke støtte generelle innvandringstiltak som rammer store grupper, slik som aldersgrense eller tilknytningskrav. I stedet vil Venstre satse på mer treffsikre tiltak:

- **Innføre en viljeserklæring** for alle som er lovlig bosatt i Norge og som skal reise utenfor EU for å gifte seg. Har man ikke undertegnet erklæringen før Norge forlates, snus bevisbyrden: det er den som søker om opphold som må bevise at ekteskapet ikke er inngått ved tvang. På den måten unngår man at «den gifteklare» blir overraskende tvangsgiftet under opphold i opprinnelseslandet.
- **Innføre et anonymt vitneprov** i familieggjenforeningssaker: En kvinne eller mann vil i intervju med utlendingsmyndighetene kunne fortelle at ekteskapet er inngått mot hennes eller hans vilje uten at utsagnet fremkommer i avslaget om familieggjenforening.
- Skoleverket, helsevesen, fritidsarbeidere og andre som jobber med unge må ha et ekstra ansvar for å informere ungdom om at tvangsekteskap er forbudt. Det er viktig at disse voksenpersonenes **kunnskap om andre kulturer øker** og at de lærer seg til å se signaler når unge blir utsatt for æresrelatert vold og trusler. Lover og regler knyttet til bort- og tvangsgifting må derfor tas inn i utdanningen av de som jobber på disse arenaene slik at kompetansen på området øker.
- **Flere beredskapshjem** til mindreårige som har brutt med familien sin på grunn av vold eller trusler om tvangsekteskap. Klare instruksjoner til offentlige kontorer om å bistå jenter og gutter som føler seg truet av å bli giftet bort.

- Innføre en egen **informasjon/støttetelefon** for voksne som møter problemstillingen tvangsgifte i praksis.
- Lage en **varig informasjonskampanje** om at alle har rett til å bestemme over eget liv og hvem de vil gifte seg med.
- Støtte opp under initiativ for å **megle** mellom barn og foreldre som kommer i konflikt om ekteskap.
- Klare **instruksjoner til norske utenriksstasjoner** om å være restriktive med å innvilge oppholdstillatelse dersom det er tvil om at ekteskapet inngås frivillig.
- Norske myndigheter må **samarbeide tettere med andre lands myndigheter**.
- **Lovverket må skjerpes** ytterligere. Bevisskravet for tvangsekteskap bør senkes fra «sannsynlig» til «der det er grunn til å tro» at ekteskapet er inngått mot en av partenes vilje.
- Riksadvokaten må instruere politiet om å **prioritere anmeldelser** av tvangsekteskap.
- **Strengere sanksjoner** for de som medvirker til et giftemål mot en av partenes vilje. Det må jobbes systematisk for å få flere anmeldt og dømt etter Straffeloven § 222 annet ledd. Trusler om og forsøk på tvangsekteskap må straffes strengere.
- Spesifisere i utlendingsloven § 13 om tilbakekall at **oppholdstillatelsen kan tilbakekalles** dersom det på et senere tidspunkt viser seg at opphold ble gitt på grunnlag av familiegjennforening med en som ble tvunget til ekteskap.

Tiltak mot kjønnslemlesting

I Norge forekommer kjønnslemlesting, tross forbud siden 1996. Enda har vi ikke fått en eneste felle dom. I 2004 fikk yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, helse- og sosialtjenesten, skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn plikt til å melde ifra til politiet hvis de mistenker at et barn står i fare for å bli kjønnslemlestet. Politiet i Oslo har knapt fått et eneste tips fra disse yrkesgruppene på tross av at politiet tror jenter blir kjønnslemlestet i innvandrerfamiljene i Norge.

Venstre har fremmet forslag i Stortinget om at følgende tiltak iverksettes for å hindre kjønnslemlestelse:

- innføre en plikt for de som jobber på asylmottak å informere om at kjønnslemlestelse er forbudt i Norge, hva dette lovforbudet går ut på og hvorfor kjønnslemlestelse er forbudt i Norge.
- innføre en ordning som innebærer at alle de som kommer til Norge fra land der kjønnslemlestelse praktiseres, må underskrive på at de er kjent med at kjønnslemlestelse er straffbart i Norge og at vi har en straffesanksjonert avvergelsesplikt.
- innføre kjønnslemlestelse som et tema under helsestasjonsprogrammet for nyfødte.
- Stortinget ber Regjeringen sørge for at kjønnslemlestelse blir et tema under skolestartundersøkelsen.
- Skolere de som jobber i skolehelsetjenesten i hva kjønnslemlestelse vil si, hvem som står i fare for å bli utsatt for det og hvordan man bør snakke med foreldre om det.
- ta initiativ til et internasjonalt samarbeid og foreta nødvendige lovendringer slik at det kan bli mulig å straffeforfølge brudd på Lov om forbud mot kjønnslemlestelse når det straffbare forhold er blitt begått av utlending i utlandet når kjønnslemlestelse ikke er forbudt i det landet der handlingen ble begått.
- innføre en meldeplikt for de samme som i dag har en plikt til å avverge kjønnslemlestelse.

VENSTRE VIL:

- innføre viljeserklæring ved familiegjennforening
- ha anonyme vitneprover når partene forklarer seg for utlendingsmyndighetene
- skaffe flere beredskaphjem
- senke bevisskravet fra «sannsynlig» til «grunn til å tro» at ekteskapet er inngått ved tvang
- gi klare instruksjoner til norske utenriksstasjoner om å være restriktive med å innvilge oppholdstillatelse dersom det er tvil om at ekteskapet inngås frivillig
- at Riksadvokaten instruerer politiet om å prioritere anmeldelser av tvangsekteskap.
- innføre en meldeplikt for de samme som i dag har en plikt til å avverge kjønnslemlestelse
- innføre en plikt for de som jobber på asylmottak å informere om at og hvorfor kjønnslemlestelse er forbudt i Norge
- innføre en ordning om at alle som kommer til Norge fra land der kjønnslemlestelse praktiseres, må underskrive på at de er kjent med at kjønnslemlestelse er straffbart i Norge og at vi har en straffesanksjonert avvergelsesplikt
- innføre kjønnslemlestelse som et tema under helsestasjonsprogrammet for nyfødte og under skolestartundersøkelsen
- skolere de som jobber i skolehelsetjenesten i hva kjønnslemlestelse vil si, hvem som står i fare for å bli utsatt for det og hvordan man bør snakke med foreldre om det

VEDLEGG: TALL FRA UTLENDINGS DIREKTORATET:

2006

I 2006 fattet utlendingsmyndighetene 81 800 vedtak som ga forskjellige mennesker anledning til å oppholde seg i Norge i mer enn tre måneder. Dette var ca 11 200 flere vedtak enn i 2005. Tillatelsene fordelte seg slik:

- 54 400 arbeidstillatelser (inkludert fornyelse). I forhold til 2005 var det i 2006 47% økning i antall arbeidstillatelser. I løpet av 2006 ble det gitt 2018 faglærte tillatelser.
- 10 200 utdanningstillatelser (inkludert fornyelser)
- 14 000 familiegjenforeninger. Dette innebærer 7,5 % økning i antall innvilgende familiegjenforeninger i forhold til 2005. Polen var det største landet med 1703 tillatelser. Deretter følger Thailand og Somalia med hhv 944 og 912.
- 2 200 oppholdstillatelser ble gitt etter søknad om asyl. 460 av disse fikk innvilget asylstatus av UDI. 600 fikk beskyttelse av andre flyktningstilsvarende grunner og rundt 620 fikk opphold av humanitære grunner.
- nesten 1000 personer fikk oppholdstillatelse som overføringsflyktninger

NØKKELTALL FRA SSB:

Innvandrerbefolkningen utgjør 8,9 prosent, i alt 415 000 personer i Norge.

Innvandrerbefolkningen i Norge består av personer med bakgrunn fra over **200** forskjellige land. De er kommet hit som flyktninger, som arbeidsinnvandrere eller gjennom familierelasjoner til andre innvandrere eller nordmenn.

Det er **341 800** førstegenerasjonsinnvandrere i Norge, og **73 500 personer** er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. Om lag **54 000** personer kommer fra andre nordiske land, **51 000** fra resten av Vest-Europa og Nord-Amerika, **80 000** fra Øst-Europa og **230 000** fra Tyrkia og land i Asia, Afrika og Sør-Amerika.

Det bor innvandrere i **alle landets kommuner**. Oslo har den største andelen, med **131 000, 24 prosent** av befolkningen.

En av tre førstegenerasjonsinnvandrere har bakgrunn fra vestlige land.

Halvparten av førstegenerasjonsinnvandrere fra Afrika, Asia (med Tyrkia), Øst-Europa og Sør- og Mellom-Amerika er kommet som flyktninger.

ORDFORKLARINGER: (kilde: SSB)

Innvandrerbefolkningen består av personer med to utenlandsfødte foreldre: førstegenerasjonsinnvandrere som har innvandret til Norge, og personer som er født i Norge med to foreldre som er født i utlandet.

Flyktning = de som ifølge Utlendingsdirektoratets flyktningregister har flyktningstatus og har fått oppholdstillatelse i Norge.

Fødeland er hovedsaklig mors bosted da personen ble født.

Landbakgrunn = eget, eventuelt foreldres utenlandske fødeland. Personer uten innvandringsbakgrunn har kun Norge som landbakgrunn.

Ikke-vestlige land = Asia med Tyrkia, Afrika, Sør og Mellom-Amerika og Øst-Europa

HVA HAR VENSTRE GJORT?

Da Venstre satt i regjeringen Bondevik II fikk vi til dette:

- **Tiltak mot tvangsekteskap:** Ved lov av 4. juli ble det gjort staffbart å inngå ekteskap med personer under 16 år. Medvirkning straffes også. Straffeloven § 222 om tvang ble gitt et tillegg som gjør det klart at tvangsekteskap omfattes av bestemmelsen og at den strengeste strafferammen på 6 års fengsel skal kunne benyttes i saker om tvangsekteskap. Lovendringen trådte i kraft 1. september 2003.
- **Tiltak mot kjønnslemlestelse:** Under Samarbeidsregjeringen ble det foretatt flere endringer i både lover og forskrifter for å bidra til å avverge at barn og jenter ble kjønnslemlestet. I tiltaksplan mot kjønnslemlestelse foreslås blant annet en avvergesplikt i kjønnslemlestelsesloven som omfatter alle typer kjønnslemlestelser.
- **Etnisk diskriminering:** Det ble vedtatt en ny lov, dessuten vedtatt en handlingsplan mot rasisme og diskriminering.
- **Opprettelse av et felles organ for likestilling og diskriminering.**
- **Oppmykning av regelverket for arbeidsinnvandring.**
- **Introduksjonsprogram** for nyankomne flyktninger, samt at nyankomne innvandrere kan motta bostøtte.
- **Endring av straffeloven** slik at ytringer som fremsettes og bruk av symboler kan rammes av «rasismeparagrafen (§135a)»
- **Synlig tjenestenummer** for politiet for bl.a å bekjempe diskriminering.
- **Menneskehandel:** Med landets første handlingsplan mot handel med kvinner og barn (2003-2005) satte regjeringen i gang et systematisk arbeid for å beskytte ofre, forebygge menneskehandel og straffeforfølge organiserte kriminelle som står bak. **ROSA** (Reetablering, Oppholdssteder, Sikkerhet, Assistanse) ble etablert. ROSA tilbyr bistand og beskyttelse i hele Norge 24 timer i døgnet for kvinner utsatt for menneskehandel. Justisdepartementet utarbeidet et eget straffebud mot menneskehandel som trådte i kraft 4. juli 2003, jfr. straffelovens § 224
- **En grundig gjennomgang av integreringspolitikken**, basert på gode, liberale verdier for inkludering og toleranse. Stortingsmelding nr 49 (2003-2004): «Mangfold gjennom inkludering og deltagelse – Ansvar og frihet».
- **Deling av Utlendingsdirektoratet**, gjennom opprettelse av Inkluderings- og Mangfoldsdirektoratet (IMDI).
- **Nasjonalt Senter for Minoritetshelse** ble åpnet.
- Det ble opprettet et prøveprosjekt for **kartlegging av nyankomne flyktningers psykiske helse**.
- Det ble innført **differensiert saksbehandling av asylsøknader**. Antatt grunnløse søknader skulle behandles innen 48 timer, de enklere skulle behandles innen 3 uker.